

16) De documenten zijn klaar voor gebruik.

17) De vertegenwoordigingen zorgen ervoor dat de overlijdensakten aan de nabestaanden worden overhandigd.

Death certificates for foreign victims living abroad (non-Dutch victims who did not reside in The Netherlands)

The Ministry of Foreign Affairs and Ukraine made arrangements for Ukraine issuing death certificates for non-Dutch victims who did not reside in The Netherlands. The Ukrainian authorities, in Kiev, shall issue death certificates for identified as well as non-identified victims. These are, however, two separate procedures. The procedure to issue death certificates for identified victims is now set up and started. It is estimated that it will take a couple of weeks (roughly about a month) before the first death certificate will be handed over as a result of this procedure. The Dutch Ministry of Foreign Affairs takes care of the translation as well as legalisation/apostille requirements. Once the documents are ready to use the representations of the country concerned shall hand the death certificates over to the next of kin.

The steps to be taken in the procedure for issuing Ukrainian death certificates for identified victims are the following.

- 1) Person is identified in Hilversum.
- 2) Medical Statement (cause of death: multiple injuries as result of plane crash MH17) is issued in Hilversum.
- 3) Dutch MFA translates Medical Statement to Ukrainian.
- 4) On the Medical Statement as well as on the Ukrainian translation of the Medical Statement an apostille will be put.
- 5) The Medical Statement (original + translation, both with apostille) will be sent to Ukrainian Embassy in Netherlands.
- 6) Ukrainian Embassy in Netherlands sends the Medical Statement (original + translation, both with apostille) to Kiev.
- 7) Kiev issues death certificate (duplicate is possible at request).
- 8) Kiev legalises or puts apostille on death certificate.
- 9) The representations of the countries for which legalisation is necessary (Canada, Indonesia and Malaysia) legalise the death certificate in Kiev.
- 10) The Embassies return the document to the Ukrainian authorities in Kiev.
- 11) Death certificates are sent back to the Ukrainian Embassy in the Netherlands by the Ukrainian authorities.
- 12) The Ukrainian Embassy sends the death certificates to the Dutch MFA.
- 13) Dutch MFA translates the Ukrainian death certificate to English.
- 14) Dutch MFA legalises or Dutch court puts apostille on the translated English death certificate.
- 15) Death certificates are sent to the Embassies/Consulates General in The Netherlands, who also legalise the English translation, if applicable (Canada, Indonesia and Malaysia).
- 16) Documents are ready to use.
- 17) Embassies/Consulates General take care of the death certificates being handed over to the next of kin.

Met vriendelijke groet,

Coördinerend beleidsmedewerker informatievoorziening

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

A

[REDACTED]
.....
Van: [REDACTED] = [REDACTED]
Verzonden: vrijdag 17 oktober 2014 13:48
Aan: NKC - DRD/NCC; [REDACTED] ; [REDACTED]
CC: [REDACTED] = [REDACTED]@minbuza.nl)
Onderwerp: RE: Family needs his death certificate

Hoi [REDACTED]

Dit bericht moet door naar de LTFO, zij kunnen dan onderzoeken wat er aan de hand is.

Ik zal ons FO vragen dit met spoed door te sturen naar de LTFO. Ik zal ook [REDACTED] van BuZa/DKP dit bericht sturen, wellicht heeft hij meer info.

@ FO: gaarne met spoed doorsturen en vragen om info door te sturen aan [REDACTED].
@ [REDACTED] weet jij hier meer in en outs van

Groeten

[REDACTED]
Met vriendelijke groet,

[REDACTED]
Senior Crisiscoördinator

.....
Ministerie van Veiligheid en Justitie
Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid
Nationaal CrisisCentrum
Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301 2500 EA Den Haag

.....
T + [REDACTED]
M [REDACTED]
[REDACTED]@nctv.minvenj.nl
www.nationaalcrisiscentrum.nl
.....

.....
Van: NKC - DRD/NCC
Verzonden: vrijdag 17 oktober 2014 13:31
Aan: [REDACTED] - [REDACTED] = [REDACTED]
Onderwerp: FW: Family needs his death certificate

Hoi [REDACTED]

Weet één van jullie het antwoord op onderstaande vraag?

Alvast bedankt.

Groet,

--- Original Message ---
From: [REDACTED]
Received: 10/16/14 11:51:43 PM CEST
To: Informatie Rijksoverheid

Subject: Family needs his death certificate

Referring website: <http://www.government.nl/contact>

Aard van uw vraag: [REDACTED]

Aanspreekvorm: [REDACTED]

Naam: [REDACTED]

Telefoonnummer: [REDACTED]

E-mailadres: [REDACTED]

Organisatie: Re death certificate of [REDACTED] died in the plane crash

Onderwerp: Family needs his death certificate

Vraag:

[REDACTED]

● A.

Referentienummer:

Ministerie van Veiligheid en Justitie

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Ministry of Security and Justice

Persberichten, verklaringen, rijksoverheid.nl en vertalingen

1. Persbericht versturen:

*Versturen vanuit: VenJ, Defensie, BuZa en AZ.

2. Persberichten en verklaringen plaatsen op rijksoverheid.nl:

*Dat kan op maandag – donderdag tot 18.00 via [REDACTED]

[REDACTED]

*Daarbuiten via de piketredacteur van Rijksoverheid.nl.

[REDACTED]

3. Persbericht en verklaringen laten vertalen:

*Op verzoek van het vertaalbureau zoveel mogelijk via [REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

tekst zo vroeg mogelijk aan. Vanuit Kiev ([REDACTED]) wordt direct met het vertaalbureau gecommuniceerd.

Contactgegevens vertaalbureau: [REDACTED]

algemeen nummer [REDACTED]

piketnummer [REDACTED]

directeur: [REDACTED]

(weekend 2/3 aug [REDACTED])

4. Vertaalde teksten plaatsen op government.nl:

*Dit loopt op dezelfde manier als punt 2.

A.

C3

Van: [redacted] - BD/DRD/NCC/ECO
Verzonden: maandag 21 juli 2014 12:21
Aan: [redacted] - BD/DB3/AO
CC: NCC - NCTV; [redacted] - BD/DRD/NCC; [redacted] - BD/DV/P&B; [redacted]
[redacted] - BD/DRD/NCC/ECR; NKC - DRD/NCC
Onderwerp: [redacted]
[redacted]

A B
Dank [redacted]
A B
- ECO NCTV is verantwoordelijk voor beheer en ontwikkeling van het Nationaal Kernteam Crisiscommunicatie.
- Eco is eigenlijk de motor van het NKC, we zorgen dat de bemensing & faciliteiten er zijn, dat pers & publieksvoorlichting & verwanteninformatie vd rijksoverheid aan elkaar geknoopt worden, samen met NCC Front Office dat gemeenten geïnformeerd worden.
- Hoofd van het NKC is [redacted] (dircom VenJ), samen met pvdircom BZ ([redacted]).
- het ICCB heeft besloten dat voor deze ramp het NKC in de lead is voor ALLE com, [redacted]
- Contactpersoon: [redacted] pvhoofd ECO B
Grt [redacted] A A

Van: [redacted] - BD/DRD/NCC/ECR A
Verzonden: maandag 21 juli 2014 12:13
Aan: [redacted] - BD/DB3/AO
CC: NCC - NCTV; [redacted] - BD/DRD/NCC; [redacted] - BD/DRD/NCC/ECO
Onderwerp: Reactie NCC: Spoedverzoek van DB3 om informatie aan te leveren voor 13.30 uur

Beste [redacted] A

De processen bij het NCC zijn dezelfde die nu al lopen in het kader van de ramp met MH17 en eigenlijk incident-onafhankelijk

Zie de sheets in de bijlage. Heb ook de sheet voor crisiscommunicatie toegevoegd voor als zij niet toekomen aan beantwoording. Als je van hen wel op tijd iets krijgt, dat natuurlijk gebruiken

- Het NCC is verantwoordelijk voor de organisatie van de nationale crisisstructuur.
- Organisatie, secretariaat, verslaglegging AT, ICCb en MCCb
  - Verwachting is dat problemen tijdens de uitzending in deze gremia interdepartementaal worden besproken en dat hier de afspraken worden gemaakt en strategie wordt uitgezet.
  - Eventueel voorbereiden standpunten/notities (inhoud) voor ICCb, MCCb

Het NCC is het informatieknoppunt van de rijksoverheid

- Organisatie informatiemanagement rijksoverheid, eventueel via de Sectie Informatiemanagement

- Voorkomende taken die ons worden toebedeeld:
- Organiseren (en voorzitten) informerende en/of afstemmende bijeenkomsten met diverse organisaties
  - Opzetten nafase

Contacten
Wij hebben contact met

- De departementale (crisis)coördinatiecentra van alle ministeries
- Binnen NCTV: DRD, DB3, LOCC, NKC
- Veiligheidsregio's, Gemeenten (burgemeesters)

- Nationale Politie
- OVV
- Inspectie VenJ
- Inlichtingendiensten
- EU, NAVO indien nodig

POC

Point of contact is 24/7 de frontoffice van het [REDACTED]
 Van daaruit gaat het bericht naar de betreffende NCC'ers die geïnformeerd moeten worden.

Groet,

Van: NCC - NCTV

Verzonden: maandag 21 juli 2014 11:09

Aan: [REDACTED] - BD/DRD/NCC/ECR

CC: NCC - NCTV

Onderwerp: FW: Spoedverzoek van DB3 om Informatie aan te leveren voor 13.30 uur

Urgentie: Hoog

[REDACTED] B

Van: [REDACTED] - BD/DB3/AO

Verzonden: maandag 21 juli 2014 11:03

Aan: NCC - NCTV; [REDACTED] - BD/DV/P&B; [REDACTED] (vci@minbuza.nl); [REDACTED]

[REDACTED]@minbuza.nl; [REDACTED]@klpd.politie.nl; [REDACTED]@mindef.nl; [REDACTED]@klpd.politie.nl

CC: AO DB3 NCTV - NCTV; [REDACTED] - BD/DB3/AO; [REDACTED] - BD/DB3/AO; [REDACTED]

Y. - BD/DB3/AO; [REDACTED] L.M.H. - BD/DB3/AO

Onderwerp: Spoedverzoek van DB3 om informatie aan te leveren voor 13.30 uur

Urgentie: Hoog

Beste allemaal,

Namens de CBB verzoek ik jullie om vandaag met spoed informatie te doen toekomen over een aantal van jullie eigen organisatieprocessen. Reden hiervoor is de ramp met MH17 en de daaruit voortvloeiende bijzondere bewaking en beveiligingstaak die NCTV/DB3 heeft in deze situatie. NCTV/DB3 is de aankomende periode verantwoordelijk voor de beveiliging van alle Nederlandse overheidsfunctionarissen die naar Oekraïne afreizen die op enigerlei wijze betrokkenheid hebben bij de ramp met MH17.

We weten dat iedereen heel druk is op het moment, desalniettemin willen wij jullie verzoeken ons voor vanmiddag 13.30 uur de hieronder gevraagde informatie te doen toekomen. Dit alles met als doel om een integraal overzicht te krijgen van processen die gaan lopen, bij zeer specifieke scenario's waar we mogelijk voor aan de lat staan met zijn allen. Het doel is overzicht te verkrijgen om indien nodig zeer snel te kunnen schakelen. [REDACTED]

Wat is ons verzoek?

Wij verzoeken jullie om ons te helpen een aantal organisatieprocessen inzichtelijk te maken door antwoord te geven op onderstaande vragen. Kijkend naar de huidige situatie in Oekraïne en de dreigingsinformatie, hebben wij de volgende viertal bewaken en beveiligen scenario's aannemelijk geacht:

1. [REDACTED]
2. [REDACTED]

[REDACTED]
[REDACTED]
3. [REDACTED]

4. [REDACTED]
[REDACTED]

C

Vragen voor: NCC, DEFENSIE BSB, DBB, BZ (VCI), COMM NCTV, DG POL, IV-DIENSTEN:

1. Wat is jullie verantwoordelijkheid in de hierboven genoemde scenario's?
2. Welke rol pakken jullie dan, ofwel welke processen gaan dan lopen/welke acties zet je uit?
3. Met welke organisaties heb je in het kader van deze processen en acties contact?
4. En tot slot: als een van de hierboven genoemde scenario's zich voordoet, wie is dan POC? Graag ontvangen wij een contactpersoon (of meerdere).

Nogmaals, en met nadruk, wil ik zeggen dat jullie medewerking (ondanks alle andere drukte) zeer op prijs wordt gesteld.

Heel veel dank alvast!
Met een vriendelijke groet,

A

[REDACTED]
Adviseur Directie Bewaking Beveiliging Burgerluchtvaart (DB3)
Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid
Turfmarkt 147 2511 DP Den Haag
Postbus 20301 2500 EH
[REDACTED]
[REDACTED]

C4

Van: NCC - NCTV
Verzonden: maandag 21 juli 2014 9:15
Aan: [REDACTED] = [REDACTED] A
CC: [REDACTED] - BD/DSB/AS; NCC - NCTV; [REDACTED] -
BD/DRD/NCC/ECR; [REDACTED] = BD/DRD/NCC
Onderwerp: UIt+ MAIL verzoek (SPOED) voor minVenJ Proces Nazorg Malaysian Airlines tbv
briefing TK
Bijlagen: Planningsmatrix proces Nazorg Malaysian Airlines Crash versie 18.docx

Dames!

Afgelopen vrijdag is een expertteam nazorg bijeen gekomen en zijn alle punten die aan bod (moeten) komen voor wat betreft het proces nazorg besproken. In bijgevoegde planningsmatrix treffen jullie dan ook de thema's aan zoals deze besproken zijn en waar rekening mee gehouden wordt. Bij dit overleg waren ilg aanwezig: Defensie, Buza, nationale politie, Slachtofferhulp Nederland, NCC, LOCC, VWS, mensen vanuit het NKC (crisiscomm).

Verder nog relevant:

- Alles is zoveel mogelijk gericht op het zo goed mogelijk informeren en begeleiden van de nabestaanden, hiertoe zijn familierechercheurs aangewezen als direct aanspreekpunt die in contact staan met o.a. het LTFO
- Vanmiddag tussen 14:00-16:00 uur besloten informatiebijeenkomst nabestaanden in NBC congrescentrum te Nieuwegein. Er wordt nadrukkelijk tijd en ruimte geboden voor het in contact treden met andere nabestaanden en lotgenoten en mensen van Slachtofferhulp Nederland en LTFO gaan nadrukkelijk in op het identificatieproces van de slachtoffers en vragen die de nabestaanden zelf hebben (inmiddels zijn er ongeveer 610 aanmeldingen (!) voor de informatiebijeenkomst)
- Slachtofferhulp Nederland heeft in opdracht van VenJ een website openbaar gesteld, het 'Informatie Verwijs Centrum' (IVC) met een besloten gedeelte voor nabestaanden en lotgenoten en een openbaar publieksgedeelte met meer algemene (proces)informatie
- Het NCC staat in nauw contact met diverse partners die betrokken zijn bij de nazorg en overleggen frequent om alles in goede banen te leiden, coördinatie hiervan verloopt op dit moment goed

Hoop dat dit vooralsnog voldoende is.

[REDACTED] E

[REDACTED] A

Planningsmatrix proces Nazorg Malaysian Airlines Crash versie 21-07-2014

Thema	Onderwerp	1° actor	Overige actoren	Deadline/ opmerkingen
1. Identificatie	1. Slachtoffers (SO)	LTFO/LE NP	BuZa	
	2. Verkrijgen verwanteninformatie	LTFO/ LE NP familiechercheurs	BuZa	
	3. Juridisch vraagstuk verstrekken persoonsgegevens	BuZa/LTFO/LE NP	VenJ (coördinerend)	
2. Repatriëring	1. Transport SO	BuZa/LTFO/LE NP	Eurocross/Defensie	
	2. Transport bezittingen	BuZa	Eurocross/Defensie/ Malaysian Airlines	
	3. Overdracht SO	BuZa	LTFO/LOCC/Eurocross	
3. Communicatie	4. Niet geïdentificeerde SO's die mogelijk naar Nederland komen (ook evt. met andere nationaliteit)	BuZa	LE NP/LTFO	
	1. Instellen (website) Informatie Verwijs Centrum ¹ (IVC)	Slachtofferhulp Nederland	Stichting ARQ	
	2. Informeren openbaar bestuur	VenJ	NCC	
4. Media/woordvoering na overdracht SO's	3. Media/woordvoering voor overdracht SO's	BuZa/VenJ	NKC	Woordvoering ligt primair bij BuZa en VenJ daarin ondersteund door het NKC
	4. Media/woordvoering na overdracht SO's	VenJ	BuZa/VWS	

¹ Het IVC is een 1-loket functie die via het internet wordt aangeboden aan getroffen/otgenoten van rampen door Slachtofferhulp Nederland met medewerking van Stichting ARQ in opdracht van het ministerie van VenJ.

4. Coördinatie	1. Algemeen/Crisisbesluitvorming	VenJ	
	2. Activiteiten Oekraïne	BuZa	VenJ/VWS/IenM/ Defensie
	3. Activiteiten Nederland	VenJ	BuZa/VWS/IenM/ Defensie
	4. Opsporing en onderzoek	LE NP	VenJ Zie ook punt 7
5. Nafase	1. Nazorg/Psychosociale hulp	VWS	Slachtofferhulp Nederland (SHN) /Stichting ARQ/LE NP (fam. rechercheurs) Zorgdragen behoefte koppeling SHN/Fam. rechercheurs
	2. Juridische zaken	VenJ	Juristen
	3. Financieel	VenJ/Financiën	
	4. Logistiek	BuZa/Defensie	
6. Herdenking	1. Informatiebijeenkomst	VenJ/VWS	BuZA/LE NP/AZ/LTFO/NCC/NK C SHN/Stichting ARQ/lokaal bestuur
	2. Nationale Herdenking	VenJ/VWS	AZ/BuZa/RVD/NCC/ NKC
7. Opsporingsonderzoek	1. Wie en op welke wijze	VenJ/OVV/IenM/ LE NP/OM/	BuZa/NKC
	2. Veiligheid ter plaatse		[Redacted]
3. Wat te communiceren?			

C5 6

Van: ██████████ = BD/LOCC
Verzonden: woensdag 23 juli 2014 9:58
Aan: ██████████ = BD/DRD/NCC/ECR; ██████████ = BD/DRD/NCC; ██████████
 ██████████ = BD/DRD/NCC/ECR A
CC: ██████████ - BD/DW/AGV
Onderwerp: FW: PvA nafase MH 17 t.b.v. overleg donderdag intern nafaseteam
Bijlagen: PvA nafase MH 17 20140722.docx

Ter info.

Voor morgenochtend (11.30u op de 6^e) is er een overleg gepland mbt het aanpak van de nafase. ██████████ zal deze voorzitten omdat ██████████ ivm het vitaal bijeenkomst in Scheveningen zit. Maar naar wat ik heb begrepen zullen zij dit samen oppakken.

Groet,

██████████

 Denk aan het milieu voordat u dit print.

VA

Van: ██████████ = BD/DW/AGV
Verzonden: dinsdag 22 juli 2014 18:28
Aan: ██████████ = ██████████ - BD/DW/AV; ██████████ = BD/DW/AV; ██████████ -
 BD/DW/AGV; ██████████ = BD/DW/AGV; ██████████ = ██████████ - BD/DW/AV; ██████████ -
 BD/DRD/NCC/ECR; ██████████ = BD/DW/AR; ██████████ - BD/DW/AGV; ██████████ - BD/DW/AT; ██████████ -
 ██████████ = BD/DW/AR; ██████████ = BD/DW/AGV; ██████████ - BD/DRD/NCC/ECO; ██████████ = BD/LOCC
CC: ██████████ - BD/DW; ██████████ = BD/DW/AV; ██████████ - BD/DW/AR A
Onderwerp: PvA nafase MH 17 t.b.v. overleg donderdag intern nafaseteam

Beste collega's,

Bijgevoegd een eerste concept van een PvA, gebaseerd op de aanzet vanuit het NCC. Komende donderdag is er een halfuurtje overleg van ons als het interne nafaseteam om de taken te verdelen. Overigens kan het best zo zijn dat de samenstelling van ons team nog gaat veranderen, vanuit de taken die er liggen. Een aantal taken is al verdeeld, zoals de nationale herdenking ██████████ en het Informatie verwijscentrum ██████████. ██████████ zit donderdag voor. N.a.v. donderdag willen we het PvA vervolmaken en ook een interdepartementale versie maken voor een in te stellen interdepartementaal afstemmingsoverleg.

A

██████████ en ik pakken samen de coördinatie op de nafase op. Mocht er iets zijn mail/bel ons gerust!

██████████

Programmamanager

Ministerie van Veiligheid en Justitie
Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid
 Directie Weerbaarheidsverhoging | Afdeling Generieke Veiligheid

Turfmarkt 147 | 2511 DP | Den Haag
 Postbus 20301 | 2500 EH | Den Haag

██████████ ██████████ ██████████

Nafase vliegtuigramp Malaysian Airlines (MH 17)

Plan van Aanpak

Versiebeheer

Versie	Datum	Status	Wijziging	Opgesteld/gewijzigd door
0.1	18-07-2014	Concept	Initiële versie vanuit NCC	[Redacted]
0.2	22-7-2014	Concept	Uitbouw initiële versie vanuit DW	[Redacted]

Akkoordverklaring versie 1.0

Opdrachtgever

Naam: D. Schoof
Functie: NCTV
Datum: xx-xx-xxxx
Akkoord: (handtekening)

Projectleider

Naam: [Redacted]
Functie: Programmamanager/Crd Sr bel.mdw
Datum:
Akkoord: (handtekening)

1. Aanleiding

Op 17 juli is vlucht MH17 (Malaysia Airlines) neergestort in Oekraïne op weg van Amsterdam naar Kuala Lumpur. Aan boord waren 283 passagiers en 15 bemanningsleden. Onder de passagiers zijn zeker 193 Nederlanders. Vijf dagen na de vliegtuigramp is er nog een crisisorganisatie actief. De NCTV coördineert de interdepartementale gang van zaken, in nauwe afstemming met AZ en BZ. Er lopen meerdere processen die nog door zullen gaan in de nafase. In het ICCB van 22 juli 2014 is besloten een interdepartementale nafaseorganisatie op te zetten die deze processen zal overnemen van de crisisorganisatie. Vanuit de coördinerende verantwoordelijkheid van de Minister van Veiligheid en Justitie voor de nafase zal de NCTV (DW) deze nafaseorganisatie inrichten, alle relevante partijen betrekken en de verdere coördinatie op de (nafase-) processen voeren. Dit Plan van aanpak draagt bij aan de invulling van deze coördinatierol.

Huidige stand van zaken

Rampen van deze aard en omvang hebben grote maatschappelijke en bestuurlijke impact. Het gemeentebestuur is verantwoordelijk voor o.a. het gemeentelijk proces "nazorg en uitvaartverzorging" en zal mede daarom op dit onderdeel zorg moeten (en willen) dragen voor het wel en wee van hun burgers. Zeker na repatriëring, want dan worden de nabestaanden geconfronteerd met hun overledenen en ontstaan veel (zorg) vragen.

Onder andere omstandigheden zal het proces van nafase/nazorg primair en eigenstandig worden opgepakt door de gemeente of veiligheidsregio. Vanwege de grote aantallen slachtoffers, de grote nationale spreiding van verwanten en de politiek-strategische vraagstukken is het gewenst dat de nafase nationaal wordt opgestart. Het betreft dan ook een coördinerende verantwoordelijkheid van de minister van VenJ conform het handboek Nationale Crisisbesluitvorming. De verantwoordelijkheden van de vakministers blijven ongewijzigd.

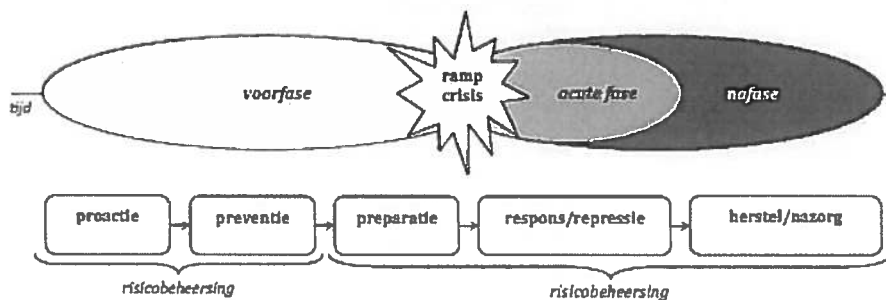
Inmiddels zijn er wel veel lokale nazorgprocessen opgestart, door gemeenten of maatschappelijke organisaties. Coördinatie en afstemming op nationaal niveau is in deze beginfase noodzakelijk, omdat er veel verschillende gemeenten betrokken zijn. In het begin heeft het Rijk een duidelijke herkenbare coördinerende rol voor het opstarten van het proces nazorg met als doel om dit daarna zo spoedig mogelijk over te dragen aan het lokale bestuur.

2 Achtergrondinformatie nafase

De nafase is het traject dat een getroffen samenleving moet doorlopen om functionaliteiten te hervinden of zelfs te verbeteren. Bij een ernstige ramp komt dat in de eerste plaats neer op herstel van de vitale infrastructuur – energie, waterkwaliteit en –kwantiteit, communicatie, transport (wegen, vliegvelden, havens), medische zorg, vaccins, openbaar bestuur, openbare orde en veiligheid etc. Anders kan het verdere herstel niet plaatsvinden, hoe nijpend de behoefte ook is. Er moet worden gezorgd voor individuele burgers en herstel van complete gemeenschappen inclusief woningen, industrie, publieke diensten, gezondheidszorg en scholen. Dat gaat gepaard met schadetaxatie en financiële compensatie voor het verlies van eigendom en inkomen. De oorzaken van de rampen, falende beschermingsmechanismen en functioneren van de responsorganisatie worden onder de loep genomen. Herdenkingen vinden plaats, publieke verantwoording wordt afgelegd. Juridische procedures volgen in geval van verwijtbaar handelen en nalaten.

Al deze aspecten helpen een samenleving om de ramp te boven te komen en een nieuw acceptabel evenwicht te bereiken. Om dit te kunnen doen, moet een samenleving beschikken over capaciteit en organisatievermogen. De capaciteit van een samenleving omvat het totaal aan taken en de organisaties om deze taken uit te voeren. Iedere taak vereist een capaciteit, een combinatie van mensen, middelen en methoden. Dat is nodig om de gevolgen van de ramp op termijn het hoofd te bieden. Tegelijkertijd raakt diezelfde ramp het vermogen van de samenleving om terug te veren. Die capaciteit is afhankelijk van sociaaleconomische, politieke en Institutionele condities, operationele structuren en inzetbare bronnen. Het is een samenhangende mix die, mits voldoende aanwezig, een indicatie geeft van het herstelpotentieel van een samenleving. Het is doorgaans niettemin een kwestie van tijd voordat zwakke plekken zichzelf manifesteren en een negatieve invloed uitoefenen op het herstel.

3. Nafasethema's relevant voor vliegtuigramp MH 17

Er is een aantal nafasethema's die van toepassing zijn op de vliegtuigramp van MH 17. Meerdere elementen daarvan zijn reeds opgestart tijdens de crisisfase. In bijgevoegd kader¹ en in bijlage 1 zijn alle processen benoemd die kunnen spelen in de nafase.

In een eerdere versie van het projectplan zijn 7 deelprocessen² geïdentificeerd vanuit de crisisorganisatie. Deze 7 deelprocessen zijn verwerkt in dit plan van aanpak gericht op de nafaseorganisatie dat voortbouwt op het initiële projectplan.

¹ Het thema herstel vitale infrastructuur is hierin niet benoemd, omdat dit niet relevant is voor de vliegtuigramp van MH 17

² Identificatie, repatriëring, communicatie, coördinatie, nafase, herdenking/informatiebijeenkomst en opsporingsonderzoek.

Kader 3.1. Taken/processen gericht op...	Voorbeelden
Organisatie en communicatie optimaal verloop en aansluiting tussen processen, behoud van overzicht, toezicht, betrokkenen partijen informeren over risico's en verwachtingen ten aanzien van gevolgen en (on)wenselijk handelen	<ul style="list-style-type: none"> • Coördinatie en organisatie • Informatievoorziening • Externe voorlichting • Toezicht • Registreren en volgen vluchtelingen, evacués en vee
Onderzoek en verantwoording verkrijgen van duidelijkheid over gevolgen (ernst en omvang schade) en oorzaken, wat kan resulteren in leren, straffen en verantwoording afleggen	<ul style="list-style-type: none"> • Damage assessment • Gezondheidsonderzoek en –monitoring • Monitoren natuur-, milieu- en landschap-schade • (Evaluatie)onderzoek en leren • Strafrechtelijk onderzoek • Afleggen (politieke) verantwoording
Herstel en nazorg uitvoeren van activiteiten gericht op herstel en nazorg ten aanzien van mens, dier, leefmilieu en samenleving	<ul style="list-style-type: none"> • Reconstructie • (Her)huisvesting, herstel en wederopbouw • Afvalverwerking en afvoer rioolwater • Herstel milieu en natuur • Geneeskundige opvang en verzorging • Psychosociale opvang en verzorging • Opvang en verzorging vee • Diergezondheid en dierenwelzijn • Uitvaart en herdenkingen • Belangenvereniging en zelforganisatie slachtoffers • Evacuatie, restauratie en opslag cultureel erfgoed • Continuïteit onderwijs • Continuïteit economisch leven • Stimuleren sociale cohesie samenleving
Financiële voorzieningen en regelingen benodigde financiële middelen	<ul style="list-style-type: none"> • Noodmaatregelen sociale zekerheid • Schade en financiële voorzieningen

Identificatie en repatriëring

De specifieke aard van een vliegtuigramp in het buitenland met veel Nederlandse slachtoffers maakt dat er expliciet gekozen is om de identificatie en repatriëring als separaat thema te benoemen in de nafase. Normaliter zitten deze onderwerpen in het proces herstel en nazorg.

Activiteit	Omschrijving/svz	Planning	Trekker en actoren
Identificatie			
1. Slachtoffers (SO)			LTFO/LE NP 1 ^e actor BZ
2. verkrijgen verwanteninformatie			LTFO/ LE NP familierechercheurs 1 ^e actor BZ
3. Juridisch			BZ/LTFO/LE NP 1 ^e

vraagstuk verstrekken persoonsgegevens			actor VenJ (coördinerend)
<i>Repatriëring</i>			DEFENSIE?
1. Transport SO			BZ/LTFO/LE NP 1 ^e actor Eurocross/Defensie
2. Transport bezittingen			BZ 1 ^e actor Eurocross/Defensie/ Malaysian Airlines
3. Overdracht SO			BZ LTFO/LOCC/Eurocross
4. Niet geïdentificeerde SO's die mogelijk naar Nederland komen (ook evt. met andere nationaliteit)			BZ LE NP/LTFO

Organisatie en communicatie

Het ligt voor de hand dat taken uit deze categorie steeds aan de orde zijn. Het is bij iedere ramp nodig het verloop en de aansluiting tussen processen te bewaken, toezicht uit te oefenen, en betrokkenen te informeren over risico's en verwachte gevolgen. Ten aanzien van de algemene coördinatie over de nafase op het niveau van de Rijksoverheid is een rol weggelegd voor het ministerie van Veiligheid en Justitie.

Activiteit	Omschrijving	Planning	Trekker en actoren
Interdep. coördinatie algehele nafase Activiteiten NLD	Na besluit ICCB vormen vertegenwoordigers van betrokken departementen een team dat in samenwerking, op grond van een inschatting van de gevolgen van de ramp, inventariseert welke taken zullen moeten worden opgepakt, prioriteiten benoemen en een globaal plan van aanpak voor de nafase opstellen, dat een basis vormt voor de uitvoering die geschiedt onder de eigen departementale verantwoordelijkheid (methoden).	25 juli deelnemers bekend en eerste concept PvA verzonden	 BuZa/VWS/IenM/Defensie

	Afstemmen met Team Malaysia Airlines		Donna
Activiteiten Oekraïne			BZ trekker VenJ/VWS/IenM/Defensie
Interne NCTV coördinatie algehele Nafase			[REDACTED]
Communicatie			NKC, d ECO [REDACTED]
1. Instellen (website Informatie Verwijs Centrum³ (IVC))	- Openstaande actie: aangeven indicatie budget voor offerte inzet IVC - Inhoud door [REDACTED] (ECO). VWS aangehaakt		Slachtofferhulp Nederland trekker Stichting ARQ [REDACTED]
2. Informeren openbaar bestuur			VenJ trekker NCC
3. Media/woordvoering voor overdracht SO's	Woordvoering ligt primair bij BuZa en VenJ daarin ondersteund door het NKC		BZ/ VenJ trekker NKC
4. Media/woordvoering na overdracht SO's			VenJ trekker BZ/VWS
5. Media/woordvoering en communicatieadvies rest van nafase periode			VenJ trekker BZ/VWS

Onderzoek en verantwoording

'Onderzoek en verantwoording' is eveneens een universele rubriek. Bij iedere ramp moet duidelijkheid worden gecreëerd over de ernst en omvang van de impact en oorzaken. Dit kan resulteren in leren, straffen en/of verantwoording afleggen.

Activiteit	Omschrijving	Planning	Wie
Opsporingsonderzoek 1. Wie en op welke wijze 2. Veiligheid ter plaatse 3. Wat te	Dit punt betrof een opkomend en terugkerend dilemma ook ten aanzien van nazorg/onrust/vragen. Advies: zsm uitwerken voor vervolg		BZ/NKC trekker VenJ/OVV/IenM/LE NP/OM/

³ Het IVC is een 1-loket functie die via het internet wordt aangeboden aan getroffen en/lotgenoten van rampen door Slachtofferhulp Nederland met medewerking van Stichting ARQ in opdracht van het ministerie van VenJ.

communiceren?			
Evaluatieonderzoek			Onderzoeksraad voor Veiligheid
Politieke verantwoording	Interdepartementaal afstemmingsoverleg nafase stemt af over de diverse verantwoordingslijnen n.a.v. onderzoeken e.d.		VenJ trekker i.a.m. AZ Alle ministeries

Financiële voorzieningen en regelingen

Voor de taken binnen 'financiële voorzieningen en regelingen' geldt hetzelfde aangezien kosten binnen de scenario's eigenlijk steeds als ernstig of erger zijn gescoord. Het ministerie van Financiën is steeds betrokken. Dit ministerie wordt expliciet genoemd in het Nationaal Handboek Crisisbesluitvorming

Activiteit	Omschrijving	Planning	Wie
Schadevergoedingen en financiële voorziening. Inclusief damage assessment (indien nodig)	- ook afstemmen met Malaysia NF Team [REDACTED]		EZ en FIN

Herstel en nazorg

Voor de categorie 'herstel en nazorg' zullen de activiteiten afhangen van de context. Waar het op de vitale belangen aankomt, zijn de gevolgen van de 14 scenario's (kader 2.3) niet altijd op een dusdanig detailniveau uitgewerkt dat taken en processen ondubbelzinnig als (ir) relevant kunnen worden gemarkeerd. Datzelfde geldt voor de schaal waarop zij moeten worden opgepakt. Dit bemoeilijkt prioritering. Uitgaande van de hoge scores voor psychosociale impact en verstoring dagelijks leven in de scenario's, zal niettemin op tal van terreinen sprake zijn van inspanningen gericht op mens, dier, leefmilieu en samenleving. Dat is een argument om voorzichtig prioriteit te geven aan psychosociale opvang en verzorging, continuïteit onderwijs en economisch leven, stimuleren sociale cohesie samenleving, en belangenvereniging en zelforganisatie van slachtoffers. Indien sprake is van dodelijke slachtoffers, zelfs als het gaat om een relatief beperkt aantal, dan leidt dit in de praktijk tot taken op het vlak van uitvaart en herdenking. Bij 'psychosociale impact' ligt betrokkenheid vanuit het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport voor de hand waar het aankomt op psychosociale opvang en verzorging. Veiligheid en Justitie is medeverantwoordelijk zodra het welzijn en de veiligheid van hulpverleners gevaar loopt. Hoewel gebrek aan details in de scenario's prioritering lastig maakt, gaat 'verstoring van het dagelijks leven' naar verwachting gepaard met betrokkenheid van de ministeries van Economische Zaken, (continuïteit economisch leven), Algemene Zaken (stimuleren sociale cohesie), Sociale Zaken en Werkgelegenheid (sociale zekerheid) en Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (continuïteit onderwijs).

Activiteit	Omschrijving	Planning	Wie
Psychosociale zorg/hulp	- VWS heeft opdracht gegeven aan stichting Impact/ Arq om een draaiboek nazorg op te stellen	25-7 eerste overleg	VWS/VenJ Stichting Arq/Impact

Uitvaart, rouwverwerking en herdenkingen		
1. Nationale herdenking		<div style="background-color: black; width: 100px; height: 15px; margin-bottom: 5px;"></div> AZ/BuZa/RVD/NCC/VWS NKC Arq en slachtofferhulp

A

Kader 4.1. Nafaseprocedure Nationaal Handboek Crisisbesluitvorming

1. Al tijdens de respons op een crisis begint de voorbereiding op de nafase, de fase van herstel en nazorg. Door zo vroeg mogelijk getroffen en direct betrokkenen te identificeren én een inschatting te maken van schade en andere gevolgen, kunnen de taken in de nafase worden bepaald. De overgang van de acute fase naar de nafase zal geleidelijk verlopen.
2. Het begrip nafase als onderdeel van crisisbeheersing wordt breed gedefinieerd. Mogelijke aandachtspunten zijn:
  - het voorkomen van een vervolgcrisissituatie;
  - het op gang brengen van het dagelijkse leven;
  - geneeskundige en psychosociale zorg voor getroffen en nabestaanden en hulpverleners;
  - coördinatie en afstemming over juridische aangelegenheden;
  - coördinatie en afstemming ten aanzien van (deel)onderzoeken, waarbij rekening wordt gehouden met de wettelijke taken van de Onderzoeksraad voor Veiligheid en diverse inspecties;
  - coördinatie van de financiële afwikkeling;
  - huisvesting en wederopbouw;
  - evaluatie van bestaand beleid en formuleren van nieuw beleid onder andere op basis van aanbevelingen van de Onderzoeksraad voor Veiligheid, inspecties, etc.
3. Zodra zich een crisis voordoet besluit de Interdepartementale Commissie Crisisbeheersing zonnodig tijdig tot instelling van een nafaseteam. Dit team, samengesteld uit vertegenwoordigers van betrokken departementen, werkt een (globaal) plan van aanpak voor de nafase uit.
4. Het (globale) plan van aanpak voor de nafase wordt door de Interdepartementale Commissie Crisisbeheersing voorgelegd aan de ministeriële commissie. De ministeriële commissie legt vervolgens - voor wat betreft de financiële afwikkeling in overleg met de minister van Financiën - een definitief plan van aanpak ter goedkeuring voor aan de ministerraad.
5. De minister van VenJ is verantwoordelijk voor de voortgangsbewaking en treedt in dit verband proactief op. Zo worden de voortgangsrapportages besproken in de ICCb en vervolgens - eventueel via de betrokken bewindspersonen in de MCCb - in de ministerraad.
6. Met het verstrijken van de tijd neemt de rol van de ICCb en MCCb af en wordt de voortgang van nog lopende nafaseprocessen binnen de reguliere structuur door de verantwoordelijke bewindspersonen bewaakt en besproken in de ministerraad.

Bron: Ministerie van Veiligheid en Justitie, in druk

4. Nafase organisatie

Intern nafaseteam

- Opdrachtgever: Dick Schoof namens ICCB
- Gedelegeerd opdrachtgever: [REDACTED]

Deelnemers Intern nafaseteam

- [REDACTED]: algehele coördinatie en afstemming
- [REDACTED]: projectleider Nationale herdenking, samen met [REDACTED]
- [REDACTED]: IVC proces
- [REDACTED]: NTB
- [REDACTED]: NTB
- [REDACTED]: overdracht crisisorganisatie naar nafaseorganisatie
- [REDACTED]: voorlopig contact vanuit ECO. ECO sluit aan als crisisorganisatie is afgeschaald
- [REDACTED]: voorlopig contact vanuit LOCC. LOCC sluit aan als crisisorganisatie is afgeschaald en er een rol is voor LOCC.
- DRD nog onbekend
- DCS nog onbekend

Interdepartementaal afstemmingsoverleg nafase MH 17

De interdepartementale nafase gaat uit van de volgende drie uitgangspunten:

1. Respecteren van de diverse departementale verantwoordelijkheden, taken en organisaties;
2. Afstemming vindt altijd plaats in het interdepartementaal afstemmingsoverleg;
3. Deelnemers informeren elkaar op tijd en betrekken elkaar waar nodig.

Deelnemers interdepartementaal afstemmingsoverleg

- NCTV: [REDACTED]: voorzitter
- VWS: [REDACTED]
- BZ: [REDACTED]
- andere ministeries nog onbekend

Bijlage 1 Toelichting nafaseprocessen opgestart in de crisisorganisatie

2.1 Identificatie

2.1.1 Identificatie slachtoffers

Een team van het LTFO zal op verzoek van BZ en na toestemming van Oekraïense autoriteiten de slachtoffers van de vliegramp identificeren. De medewerkers van het LTFO worden lokaal ondersteund door de Nederlandse ambassade in Kiev.

Per slachtoffer is er door de LTFO een onderzoeker gekoppeld aan de nabestaanden. Deze zogenaamde familierechercheurs houden zich bezig met het verzamelen van diverse gegevens van de slachtoffers. De gegevens worden gebruikt tbv het identificatieproces in de Oekraïne. De familierechercheur wordt gekoppeld aan een case-manager van Slachtofferhulp Nederland die de nazorg in meer algemene zin (ook nadat het identificatieproces en overdracht slachtoffer zijn afgerond) voor zijn/haar rekening neemt.

Zodra de identiteit is vastgesteld door het LTFO wordt dit binnen de Landelijke Eenheid van de Nationale Politie bekend gesteld aan de familierechercheurs. De aangewezen familierechercheurs informeren de nabestaanden.

2.1.2 Verkrijgen van verwanteninformatie

Het LTFO zet familierechercheurs in voor het navragen van specifieke kenmerken en/of het veiligstellen van referentiemateriaal van de slachtoffers tbv identificatie. Deze rechercheurs zijn het eerste aanspreekpunt richting overheid. Het LTFO zal eventuele niet-identificatie gerelateerde vragen doorgeleiden via de casemanagers van slachtofferhulp in de backoffice.

2.1.3 Juridisch vraagstuk verstrekking persoonsgegevens

Vanwege strikte wetgeving is het niet mogelijk om persoonsgegevens met overheden en instanties vrij te delen.

Aandachtspunt: Slachtofferhulp Nederland (SHN) heeft vooral op langere termijn behoefte aan persoonsgegevens van slachtoffers en nabestaanden ten behoeve van de ondersteuning in de nazorg, zoals psychosociale hulp en juridische en financiële vraagstukken waarbij ondersteuning geboden wordt.

2.2 Repatriëring

2.2.1 Transport slachtoffers

De verantwoordelijkheid voor de repatriëring van de slachtoffers naar Nederland ligt bij het ministerie van Buza in afstemming met het LTFO, Defensie en

eventueel Eurocross. BZ is in de lead tot aan het moment van overdracht van het slachtoffer aan de nabestaanden. Mogelijke vliegvelden voor aankomst zijn Schiphol en Eindhoven Airport.

2.2.2 Transport bezittingen slachtoffers

Malaysian Airlines is in eerste instantie verantwoordelijk voor het transport van de persoonlijke bezittingen en vervolgens het overdragen van de bezittingen aan de nabestaanden. Dit vindt plaats in afstemming met Buza.

Aandachtspunt: vanwege de instabiele situatie in het gebied van de vliegramp is momenteel niet duidelijk of en hoe de persoonlijke bezittingen veilig gesteld worden.

2.2.3 Overdracht slachtoffers

Overdracht van de slachtoffers dient zo snel mogelijk en op een passende wijze te geschieden. Individuele geïdentificeerde slachtoffers kunnen in principe direct aan de nabestaanden worden overgedragen. Daar waar meerdere slachtoffers uit één familie/gezin afkomstig zijn dient te worden bezien of overdracht van één enkel slachtoffer gepast is dan wel dat dit moet geschieden nadat alle familieleden geïdentificeerd zijn.

Buza faciliteert dit proces in goede onderlinge afstemming met de nabestaanden.

Voor de overdracht dienen zich twee scenario's op;

- direct bij aankomst op het vliegveld in Nederland
- elders in Nederland (lokaal mortuarium)

Aandachtspunt:

- hoe om te gaan indien nog niet geïdentificeerde lichamelijke overblijfselen naar Nederland gebracht worden
- extra aandacht indien Nederland een centrale rol krijgt in doorgeleiding van niet-Nederlandse slachtoffers (de afspraak hierbij is dat landen afzonderlijk zorg dragen voor de eigen ingezetenen. Wanneer landen een specifiek verzoek tot transport doen aan Nederland wordt dit door tussenkomst van BZ beoordeeld)

2.3. Communicatie

2.3.1 Instellen (website) Informatie verwijs Centrum (IVC)

In opdracht van het ministerie van VenJ kan Slachtofferhulp Nederland in samenwerking met stichting ARQ het zogenaamde Informatie en Verwijs Centrum (IVC) activeren. Het IVC is een algemeen inzetbaar platform (website applicatie) dat wordt toegespitst op de context van een specifieke ramp en de kenmerken van de betreffende doelgroep getroffen. Ten aanzien van de Malaysian Airlines crash zou de website een open gedeelte voor het brede publiek en een gesloten gedeelte voor de nabestaanden moeten bevatten.

Aandachtspunt: Het in de "lucht" brengen van het IVC dient op een effectieve wijze gecommuniceerd te worden. Met name om z.s.m. de informatie telefoonnummers te ontlasten en uiteindelijk zelfs overbodig te maken.

2.3.2 Informeren openbaar bestuur

Na het definitief vaststellen van de identiteit van de slachtoffers door het LTFO zal het NCC de betrokken burgemeesters informeren. Het is van belang te melden dat de burgemeesters pas geïnformeerd worden en naar buiten treden zodra de familierechercheurs de nabestaanden hebben ingelicht.

Andere belangrijke informatie rondom de ramp zal regelmatig vanuit het NCC in een bestuurlijke brief richting mede-overheden worden gecommuniceerd. Vanuit het NKC worden de burgemeesters ook via het Genootschap van burgemeesters regelmatig voorzien van handelingsperspectieven op het gebied van (crisis)communicatie en aanbod van middelen (bv. Bovenregionale pool crisiscommunicatie). Op het gebied van nazorg biedt SHN specifieke ondersteuning aan voor bestuurders.

2.3.3 Media/woordvoering vóór overdracht slachtoffers

Verantwoordelijkheid hiervoor ligt bij het ministerie van Buza in nauw overleg met VenJ, daarin ondersteunt door het Nationaal Kernteam Crisiscommunicatie (NKC).

2.3.4 Media/woordvoering ná overdracht slachtoffers

Verantwoordelijkheid hiervoor ligt primair bij het ministerie van VenJ in nauw overleg met Buza en VWS, daarin ondersteunt door het Nationaal Kernteam Crisiscommunicatie (NKC).

2.4 Coördinatie

2.4.1 Algemeen / crisisbesluitvorming

Het ministerie van VenJ is conform het Nationaal Handboek Crisisbesluitvorming(NHC) het coördinerende ministerie op het gebied van de crisisbeheersing. VenJ stemt nauw af met de betrokken partners, zoals in dit Plan van Aanpak genoemd.

2.4.2 Activiteiten Oekraïne

Het ministerie van Buza is in de lead voor de activiteiten buiten Nederland, in goed overleg met het LTFO, VWS, Defensie en eventueel IenM.

2.4.3 Activiteiten Nederland

De verantwoordelijkheid voor de activiteiten binnen Nederland ligt bij het ministerie van VenJ.

2.4.4 Opsporing en onderzoek

De Onderzoeksraad voor Veiligheid zal onderzoek verrichten in de Oekraïne naar de oorzaak van de vliegramp. Het LTFO draagt zorg voor de identificatie van de slachtoffers.

2.5 Nafase

2.5.1 Nazorg / Psychosociale hulp

Bij Tripoli is onder verantwoordelijkheid van het Ministerie van VWS door het RIVM/CGM voor zowel korte termijn als lange termijn een plan van aanpak met betrekking tot de Psychosociale hulpverlening (PSH) ontwikkeld, te weten: *"Advies nazorg nabestaanden vliegtuigongeval Tripoli"*.

Aandachtspunt:

Voor de vliegcrash in de Oekraïne is het noodzakelijk te bezien of deze werkwijze weer gevolgd wordt.

Voor de noodzakelijke contacten met de nabestaanden zal een zogenaamde case-manager van SHN worden aangesteld. In eerste instantie wordt deze gekoppeld aan de familierechercheur. Nadat de familie rechercheur zijn werk heeft afgerond zal het contact met de nabestaande alleen worden verzorgd door deze case-manager. De case-manager draagt zorg voor het daadwerkelijk aanbieden van de nazorg. Dit beperkt zich niet alleen tot de PSH maar betreft ook juridische en financiële nazorg. Van belang is de opvolging door de case-manager. Monitoring van trends in de behoeften van de nabestaanden van de slachtoffers kan mbv de case-managers gestalte krijgen en indien nodig verder worden opgepakt in het zorgproces.

Voor de meer algemene hulpverlening kan de case-manager (stichting slachtofferhulp een bemiddelende rol spelen. Hierbij valt te denken aan:

- Afwikkeling begrafenissen/crematies
- Afwikkeling/ondersteuning schadeclaims

Naast de specifieke hulp van een case-manager biedt SHN op de middellange en langere termijn hulp in de vorm van informatiebijeenkomsten waarbij ook aandacht wordt besteed aan bovengenoemde zaken.

2.5.2 Juridische zaken

De praktijk wijst uit dat de juridische vraagstukken zoals schuldvraag vaak pas op midden- en lange termijn gaan spelen. Slachtofferhulp Nederland geeft aan dat zij naast psychosociale nazorg ook faciliteren in ondersteuning bij financiële en juridische vraagstukken.

Aandachtspunten: Aandacht voor enkele Juridische vraagstukken;

- Verstrekking van persoonsgegevens ten behoeve van de nazorg
- Claims en afhandeling rondom persoonlijke bezittingen (bij de vliegcrash in Tripoli bleek dit een zeer lang proces)
- Hoe om te gaan indien slachtoffers niet meer geïdentificeerd kunnen worden mbt een overlijdensakte.

2.5.3 Financieel

Omtrent de financiële aspecten en verdere afhandeling dient nadere afstemming, onder andere met het ministerie van Financiën, plaats te vinden.

2.5.4 Logistiek

In het logistieke proces zijn diverse partijen betrokken; het ministerie van BZ draagt zorg voor de activiteiten rondom de repatriëring van de slachtoffers, afhankelijk van de in te zetten middelen in nauwe afstemming met het ministerie van Defensie, IenM en/of Eurocross.

In Nederland is het ministerie van VenJ verantwoordelijk voor de coördinatie rondom de nafase. Het LOCC, de betrokken veiligheidsregio's en Defensie zijn betrokken bij logistieke ondersteuning, afhankelijk van de behoeften .

2.6 Herdenking

2.6.1 Informatiebijeenkomst

Ten behoeve van de informatiebijeenkomst te houden op maandag 21 juli 2014 is een projectteam Nafase samengesteld in opdracht van het ICCB. De projectleiding wordt ingevuld vanuit de NCTV. De informatiebijeenkomst vindt plaats bij het NBC congrescentrum te Nieuwegein. Naast de nationale partners en organisaties die reeds zijn betrokken bij dit proces nemen afgevaardigden van de gemeente Nieuwegein en de politie Midden-Nederland deel aan de verdere planning en inrichting van deze bijeenkomst.

2.6.2 Nationale herdenking

Het ICCB heeft verzocht te starten met de voorbereidingen voor een Nationale Herdenking. Het eerste overleg Nationale Herdenking is gestart op 22 juli, onder leiding van de NCTV. Zie hiervoor hoofdstuk 3 (p. 11)

2.7 Opsporingsonderzoek

B
[Redacted text block]

Organisatie Herdenking

Een zeer belangrijk moment in het proces van rouwverwerking is de herdenking. Deze zal op basis van advisering door gezaghebbende instanties vorm en inhoud krijgen. Er bestaan draaiboeken en er is ervaring met het organiseren van dergelijke evenementen (Tsunami 2004; Schipholcrash 2009; Tripoli 2010).

De dienst is primair bedoeld voor de nabestaanden die zich gesteund mogen voelen door de vele genodigden waaronder leden van het koninklijke huis en politiek en kabinet.

[REDACTED]
[REDACTED] Bij deze bijeenkomst waren ook vertegenwoordigers van kabinet, koninklijk huis, politiek en maatschappelijke organisaties aanwezig.

[REDACTED]
[REDACTED]

- [REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
- [REDACTED]
[REDACTED]

B

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

De feitelijke organisatie ligt in handen van VenJ als coördinerend ministerie,

[REDACTED]
[REDACTED]

Bijlage 2 Nafasethema's

Thema	Toelichting	Meest betrokken departement(en)
1. Coördinatie en organisatie nafase door specifieke autoriteit (planning, afstemming, allocatie middelen, coördinatie)	Opzet multidisciplinaire projectorganisatie (regionaal en nationaal), verantwoordelijk voor de planning, prioritering, allocatie van middelen en coördinatie van activiteiten in de nafase (éénloketfunctie).	Veiligheid en Justitie (algemene coördinatie van de nafase) en vakdepartementen (specifieke thema's)
2. Continuïteit en herstel vitale infrastructuur	Zorgen dat de vitale infrastructuur (met name de nutsvoorzieningen) overeind blijft of zo spoedig mogelijk normaal gaat werken om herstel en nazorg mogelijk te maken.	Economische Zaken, Landbouw en Innovatie (met name Energie en Telecommunicatie/ICT; zie bijlage 3)
3. Registreren en volgen vluchtelingen /evacués	Ten behoeve van het lokaliseren van evacués en getroffen en onder meer i.v.m. hulpverlening, slachtofferregistratie, verenigen families, repatriëring en uitkeren schadevergoeding. Actuele Gemeentelijke Basisadministratie is van belang i.v.m. daaraan gekoppelde diensten en systemen.	Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (gemeenten), Veiligheid en Justitie (veiligheidsregio's), Volksgezondheid, Welzijn en Sport, Buitenlandse Zaken (bij een ramp in het buitenland)
4. (Her)huisvesting, herstel en wederopbouw	Onderbrengen vluchtelingen. Organiseren tijdelijke of semipermanente opvang vluchtelingen. Schoonmaken en herstel gebied, bebouwing en andere voorzieningen (fysieke leefbaarheid). Langdurig afzetten/bewaken rampgebied. Herontwikkeling rampgebied.	Infrastructuur en Milieu, Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (regio's en gemeenten)
5. Voedselvoorziening	Voedselvoorziening evacués en rest bevolking.	Economische Zaken, Landbouw en Innovatie, Volksgezondheid, Welzijn en Sport

Thema	Toelichting	Meest betrokken departement(en)
6. Gezondheidszorg	Bevolkingsonderzoek en gezondheidsmonitoring. Noodzaak voorkomen infectieziekten. Organiseren continuïteit reguliere medische hulp (bijv. voor chronische zieken). Organiseren continuïteit zorg.	Volksgezondheid, Welzijn en Sport (o.a. RIVM)
7. Psychosociale zorg/hulp	Behandelen psychosociale problemen op korte en lange termijn (zowel hulpverleners als burger).	Volksgezondheid, Welzijn en Sport (o.a. RIVM), Veiligheid en Justitie (hulpverleners)
8. Stimuleren sociale cohesie samenleving	Sociale cohesie, monitoren sociale onrust, solidariteit, onderlinge hulp, stabiliteit.	Algemene Zaken (NGO's, maatschappelijk middenveld)
9. Noodmaatregelen sociale zekerheid	Hoe om te gaan met uitkeringen, ontmoetkomingen bijzondere ziektekosten, etc.	Sociale Zaken en Werkgelegenheid
10. Monitoren/aanpak natuur-, milieu- en landschapsschade	Monitoren van lekkage gevaarlijke stoffen in milieu. Monitoren gevaren volksgezondheid n.a.v. milieuschade door ramp, etc.	Infrastructuur en Milieu, Volksgezondheid, Welzijn en Sport
11. Afvalverwerking/afvoer rioolwater	Groot aantal vluchtelingen betekent meer afval. Afvalverwerking en rioolzuivering kunnen uitvallen. Milieu en gezondheidszorg probleem.	Infrastructuur en Milieu
12. Continuïteit openbaar bestuur, rechtspraak, politie etc.	Garanderen functioneren overheidsdiensten. Continuïteit democratische rechtsorde.	Veiligheid en Justitie, Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
13. Continuïteit transport (o.a. vitale infrastructuur)	Van belang voor openhouden communicatie met buitenwereld. Transport van goederen (noodhulp en hervatten economische activiteiten). Openbaar vervoer. Personenvervoer.	Infrastructuur en Milieu

Thema	Toelichting	Meest betrokken departement(en)
14. Continuïteit economisch leven/ marktwerking	Economische schade beperken door snel hervatten economische activiteiten. Bedrijfscontinuïteit. Uitwijkmogelijkheden middels ICT. Noodkrediet. Belastingmaatregelen. Opzet bijstandsloket (één loket voor multidisciplinair backoffice).	Economische Zaken, Landbouw en Innovatie (Kamers van Koophandel), Financiën, Sociale Zaken en Werkgelegenheid
15. Continuïteit onderwijs	Voorkomen leerachterstanden/ leeronderbreking als gevolg van ramp (lange termijn investering continuïteit kenniseconomie).	Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, vakdepartementen
16. Veiligstellen cultureel erfgoed	Evacuatie, restauratie en tijdelijke opslag cultureel erfgoed.	Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, Defensie
17. Damage assessment	Inschatting maken van omvang ramp. Inschatting maken schadebedrag.	Veiligheid en Justitie, Economische Zaken, Landbouw en Innovatie (Dienst Regelingen)
18. Reconstructie	Structureren aanpak van reconstructie na een ramp bijv. door middel van blauwdrukken van publiek-private samenwerking. Ruimtelijke ordening bij reconstructie (reconstructie of innovatie?).	Publiek-private samenwerking
19. Schadevergoeding en financiële voorzieningen	Opzet schaderegelingen, coördineren schadeafhandeling, uitkeren financiële compensatie.	Veiligheid en Justitie, Financiën
20. Registreren en volgen geëvacueerd vee	Veiligstellen veestapel.	Economische Zaken, Landbouw en Innovatie
21. Diergezondheid en dierenwelzijn	Beschermen van de gezondheid van dieren (o.a. zorgen voor voeding en evt. medische behandeling) en het voorkomen van dierenziektes cq. infecties.	Economische Zaken, Landbouw en Innovatie, Volksgezondheid, Welzijn en Sport
22. Organiseren tijdelijke/ semipermanente opvang geëvacueerd vee	Onderbrengen geëvacueerd vee.	Economische Zaken, Landbouw en Innovatie

Thema	Toelichting	Meest betrokken departement(en)
23. Continuïteit hulpdiensten	Reconstructie hulpdiensten (achtervang). Evacuatie familie hulpverleners. Verlofregelingen hulpverleners Logistieke ondersteuning. Rotatie personeel. Psychosociale bijstand hulpverleners.	Veiligheid en Justitie, Volksgezondheid, Welzijn en Sport, Sociale Zaken en Werkgelegenheid
24. Publieksinformatie	Middelen voor massacommunicatie (onder andere een Informatie & Adviescentrum). Middelen voor publieksvoorlichting. Communicatieplannen om doelgroepen te bereiken.	Veiligheid en Justitie (Nationaal Crisiscentrum, Nationaal Voorlichtingscentrum)
25. Uitvaart, rouwverwerking en herdenkingen	Organisatie nationale herdenking bij grootschalige (inter)nationale rampen en ondersteuning lokale gemeenschappen.	Veiligheid en Justitie in samenwerking met Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en Buitenlandse Zaken bij een ramp in het buitenland
26. (Strafrechtelijk) onderzoek en aansprakelijkheid	Openbaar ministerie, politie en bedrijven waar de ramp zich heeft voorgedaan.	Veiligheid en Justitie (Openbaar Ministerie), vakdepartementen
27. (Rijks)toezicht	Rol inspectie, regio (o.a. vergunningverlening).	Gezamenlijke inspecties
28. Evaluatieonderzoek	Onderzoeken na de ramp gericht op de oorzaak en het handelen van de (hulpverlenings)diensten.	Rijksinspecties, Onderzoeksraad voor veiligheid,
29. Verantwoording afleggen/politieke verantwoording	Betrokken bestuurders/politici, media, volksvertegenwoordiging.	Vakdepartementen, Veiligheid en Justitie, Algemene Zaken

Bijlage 3 Achtergrondinformatie

1.1 Regelgeving

In de formele wetten zijn vooral de kaders voor de planvorming opgenomen: "Wie is waar verantwoordelijk voor en in welke gevallen?" In de ministeriële regelingen wordt hierop meer in detail ingegaan.

De echte uitwerking van de kaders is vooral te vinden in de informele regelgeving: wat kan/ moet er geregeld worden, op welke wijze, door wie en met wie, etc. Het Handboek Crisisbesluitvorming is voor nationale crisisbesluitvorming en regie op nafase vanuit het Rijk het belangrijkste referentiekader. Door ervaringen in de afgelopen jaren is daarnaast vanuit de praktijk een veelheid aan materiaal ontstaan, welke op termijn kan leiden tot bijstelling van bestaande leidraden en modelplannen.

Het 'wettelijk' kader wordt bepaald door onderstaande wetten, besluiten en handboek:

- I Wet Veiligheidsregio's
- II Wet bescherming persoonsgegevens 2000 (Wbp)
- III Wet geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen 1991
- IV De Wet collectieve preventie volksgezondheid 1990 (Wcpv)
- V Besluit informatie inzake rampen en zware ongevallen 1994 (Bir)
- VI Wet publieke gezondheid 2010 (WPG)
- VII Handboek Crisisbesluitvorming

1.2 Informele regelgeving

Inleiding

Om te beginnen: de term informele regelgeving is misleidend. Er gaat een zekere vrijblijvendheid vanuit, die niet in overeenstemming is met de realiteit. Informele regels gelden evengoed als formele regels en creëren een maatlat waarlangs de planvorming en acties in het kader van rampenbestrijding kunnen worden afgemeten. In het nevenstaande citaat uit het rapport "Rampen, Regels en Richtlijnen" wordt de juridische context onder woorden gebracht.

Gezien de veelheid aan informatie als het gaat om het domein rampenbestrijding, is er wel een risico verbonden aan informele regelgeving. Zonder coördinatiemechanisme ontstaat er een wirwar aan regels en haive regels, waarvan niet duidelijk is welke de laatste stand van zaken weergeven en waar men zich aan moet of kan houden. Door het ontbreken van deze regie was de maatschappelijke en politieke kritiek dan ook niet voor niets dat de overzichtelijkheid van regels op rampgebied sterk te wensen overliet. In juni 2003 is als gevolg daarvan het Handboek voor Rampenbestrijding verschenen, waar per onderdeel de laatste stand van zaken in wordt aangegeven en die als leidraad dient voor de ontwikkeling van plannen en het onderhouden daarvan. Helemaal actueel kan het handboek nooit zijn, omdat het altijd zal volgen op ontwikkelingen die zich in de praktijk kunnen voordoen.

2. deelnemende organisaties

- Ministerie van Buitenlandse Zaken
- Ministerie van Veiligheid en Justitie
  - o Nationaal Crisiscentrum (NCC)
  - o Landelijk operationeel coördinatiecentrum (LOCC)
- Ministerie van Algemene Zaken
- Ministerie van Volksgezondheid, Wetenschap en Sport
- Ministerie van Defensie
- Korps Nationale Politie / SGBO Landelijke Eenheid
  - o Landelijke Recherche
  - o Landelijk teams forensische opsporing (LTFO)
- Slachtofferhulp Nederland
- Stichting Arq

c6

Van: [redacted] - BD/DRD/NCC
Verzonden: zondag 20 juli 2014 18:20
Aan: [redacted] - BD/DSB/AS
Onderwerp: FW: Overzicht nazorg vliegtuigcrash tbv infobijeenkomst en debat TK 21 juli
Bijlagen: Overzicht nazorg vliegtuigcrash tbv infobijeenkomst en debat TK 21 juli.docx

[redacted]
Dat is 1

Vriendelijke groet,

[redacted]
Hoofd Nationaal Crisiscentrum

.....
Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid
Nationaal Crisiscentrum

Turfmarkt 147 | 2511 DP | Den Haag
Postbus 16950 | 2500 BZ | Den Haag | www.nctv.nl

.....
T [redacted] E [redacted]
F [redacted] M [redacted]
.....

A

Van: [redacted] - BD/DRD/NCC/ECO A
Verzonden: zondag 20 juli 2014 18:10
Aan: [redacted] - BD/DRD/NCC A
Onderwerp: FW: Overzicht nazorg vliegtuigcrash tbv infobijeenkomst en debat TK 21 juli

Dat is 1 (van VWS). [redacted] B
[redacted]
Factsheet LTFO volgt

Van: [redacted] - BD/DRD/NCC
Verzonden: zondag 20 juli 2014 18:09
Aan: [redacted] = [redacted] A
Onderwerp: Overzicht nazorg vliegtuigcrash tbv infobijeenkomst en debat TK 21 juli

Nazorg nabestaanden bij vliegtuigcrash

20 juli 2014

t.b.v. debat Tweede Kamer 21 juli en informatiebijeenkomst nabestaanden

Algemeen

In samenwerking met Arq Psychotrauma Expertgroep¹ en Slachtofferhulp Nederland heeft de Rijksoverheid een plan gemaakt voor nazorg en psychosociale hulpverlening. Een aantal activiteiten wordt op korte termijn ingezet en is al heel concreet, een aantal andere activiteiten krijgt in de komende weken en maanden vorm.

Het belangrijkste voor de hulpverlening is dat de behoefte van de nabestaanden centraal staat. Bij het inrichten van voorzieningen hebben we zoveel mogelijk gebruik gemaakt van de ervaringen die zijn opgedaan met de opvang van nabestaanden en slachtoffers van de vliegramp bij Tripoli en de poldercrash met Turkish Airlines.

Welke opvang was de eerste dagen beschikbaar?

- **Opvang op Schiphol**
  - N.a.v. mededelingen van Malaysia Airlines is er opvang van nabestaanden op Schiphol georganiseerd. De opvang op Schiphol werd ondersteund door medewerkers van GGD Kennemerland en adviseurs van Arq in samenwerking met KLM.
- **Telefonische opvang**
- **Contactnummer bij Buitenlandse Zaken**
  - Voor alle informatie aan nabestaanden.
- **Servicelijn Slachtofferhulp Nederland**
  - De servicelijn van Slachtofferhulp Nederland was dit weekend geopend en is doordeweeks regulier bereikbaar voor alle nabestaanden.
- **Contactnummer bij Eurocross (coördinerende reisverzekeraar)**
- **Contactnummer bij D-reizen**

Wat doet de overheid op dit moment?

- **Inzet familierechercheurs**
  - Familierechercheurs onder leiding van het Landelijk Team Forensische Opsporing nemen contact op met de nabestaanden. Zij informeren hen over de komende periode en specifiek over het proces van identificatie en repatriëring van de lichamen. De familierechercheurs zijn de komende periode het eerste aanspreekpunt voor de nabestaanden.
  - De familierechercheurs worden gekoppeld aan een casemanager van Slachtofferhulp Nederland. De casemanager neemt de rol van de familierechercheurs over als de fase van identificatie en repatriëring is afgerond. Door de familierechercheurs en de casemanagers al eerder te koppelen, wordt gezorgd voor een goede informatieoverdracht.
- **Informatie en Verwijs Centrum**

---

¹ Arq Psychotrauma Expertgroep is een samenwerkingsverband van experts/deskundigen op het terrein van veerkracht, de gevolgen van schokkende gebeurtenissen en psychotrauma. Stichting Impact Landelijk kennis & adviescentrum psychosociale zorg en veiligheid bij schokkende gebeurtenissen is onderdeel van Arq.

- In opdracht van het ministerie van VenJ is er een website van Slachtofferhulp Nederland geopend. Slachtofferhulp NL doet dat in nauwe samenwerking met Arq. Op dit moment bevat de site algemene informatie over o.a. omgaan met rouw en verdriet, omgaan met de media en verwijzingen naar belangrijke contactnummers.
- De site wordt op korte termijn uitgebreid met een besloten gedeelte voor de eerste ring nabestaanden, waar zij specifieke informatie kunnen vinden, vragen kunnen stellen aan elkaar en aan hulpverleners en ervaringen kunnen delen. De nabestaanden ontvangen een persoonlijke code voor toegang tot het besloten gedeelte.
- **Besloten informatiebijeenkomst voor nabestaanden 21 juli**
  - Op maandag 21 juli om 14.00u organiseert de overheid een besloten informatiebijeenkomst. Bij het opstellen van het programma en de keuze en inrichting van de locatie is geadviseerd door experts van Arq, die ook betrokken waren bij eerdere soortgelijke bijeenkomsten na de ramp in Tripoli en de poldercrash.
  - Bij de bijeenkomst zullen ongeveer 50 medewerkers van Arq en Slachtofferhulp Nederland aanwezig zijn voor opvang en om vragen te beantwoorden.
- **Berichtgeving aan burgemeesters**
  - Het Nederlands Genootschap van Burgemeesters heeft in overleg met VenJ informatie gestuurd aan alle burgemeesters met adviezen over hoe zij om kunnen gaan met het verlenen van steun aan de nabestaanden. In die informatie wordt ook verwezen naar Slachtofferhulp en de GGD/GHOR voor ondersteuning als daar behoefte aan is.
  - De GGD'en kunnen ook ondersteuning bieden aan bijvoorbeeld scholen en verenigingen als daar behoefte aan is. De GGD'en kunnen daarvoor advies inwinnen bij het RIVM en Arq.
- **Condoleanceregisters**
  - Op veel plaatsen zijn condoleanceregisters geopend, onder andere op Rijksoverheid.nl en het ministerie van VenJ.

Wat wordt op langere termijn in werking gesteld?

De planning op de langere termijn is afhankelijk van de behoeften en de reacties van de nabestaanden binnen het IVC en de samenleving. Wat hieronder wordt weergegeven is dus een globaal plan dat de komende periode wordt aangepast en bijgewerkt naar de omstandigheden.

- **Herdenkingsbijeenkomst(en)**
  - Voor dit soort situaties is het gebruikelijk dat de overheid een (nationale) herdenkingsbijeenkomst organiseert. In veel gemeenten en buurten zullen ook herdenkingsmomenten georganiseerd worden. Eventueel kunnen ook vervolgbijeenkomsten worden georganiseerd, bijvoorbeeld een jaar na de crash. Voor de organisatie van herdenkingsbijeenkomsten is een praktische handreiking beschikbaar.
- **Informatiebijeenkomsten voor nabestaanden**
  - Vanuit het Informatie en Verwijs Centrum zal Slachtofferhulp NL i.s.m. Arq naar behoefte informatiebijeenkomsten organiseren over technische en praktische onderwerpen waar de nabestaanden in de komende periode tegenaan kunnen lopen. U kunt daarbij denken aan onderwerpen als nalatenschap, financiën, juridische aangelegen etc. Ook rouwverwerking en psychosociale gevolgen zullen hier aan bod komen.

- **Individuele begeleiding slachtofferhulp en huisarts**
  - Slachtofferhulp is bereikbaar om nabestaanden te ondersteunen bij de rouwverwerking. Te allen tijde is het doel om ervoor te zorgen dat mensen zelf verantwoordelijk blijven voor hun herstel, maar soms kan een gesprek met medewerkers van slachtofferhulp daarbij helpen. Daarnaast kan slachtofferhulp nabestaanden begeleiden bij onder andere juridische trajecten en praktische zaken waar de nabestaanden mee te maken krijgen.
  - Als mensen de gebeurtenis en het verlies niet goed kunnen verwerken, verwijst slachtofferhulp naar de huisarts. De huisarts kan beoordelen of en zo ja welke aanvullende hulpverlening nodig is.
- **Monitoring**
  - Via het Informatie en Verwijs Centrum, de servicelijn van Slachtofferhulp Nederland en de GGD'en zal gemonitord worden of er specifieke doelgroepen zijn die extra advies of begeleiding nodig hebben. De komende periode wordt uitgewerkt door Arq hoe dit vorm moet krijgen.
- **Afbouwen/overdracht Informatie en Verwijs Centrum**
  - Het Informatie en Verwijs Centrum is een tijdelijke voorziening van de overheid. Na de ramp in Tripoli heeft de overheid het centrum een jaar lang ondersteund en daarna overgedragen aan de een groep van vrijwilligers vanuit de nabestaanden. Met de ervaringen van die overdracht zal er gezocht worden naar een goede manier om het centrum af te bouwen of over te dragen.

C 7

Van: [redacted] - BD/DRD/NCC/ECO A
Verzonden: vrijdag 18 juli 2014 15:33
Aan: [redacted] - BD/DRD/NCC/ECR; [redacted] - BD/DRD/NCC; [redacted] - BD/DRD/NCC/ECR A
Onderwerp: concept spreekteksten voor FO bij bellen gemeentes

Voordat we de lijst met adressen hebben:

Loopt nu goed, volgende kan gemeld p de vraag: of namen van slachtoffers inmiddels kunnen worden bevestigd.

Nee, nog niet vanuit NCC.

dat is een lastig proces, zolang de identificatie niet is afgerond. In principe worden nabestaanden door familierechercheurs geïnformeerd. Het kan zijn dat u als gemeente gebeld wordt door verwanten, die al vanuit Buitenlandse Zaken bevestiging hebben gehad dat de naam van hun familielid inderdaad op de lijst staat. Bovendien kunnen slachtoffers in één gemeente wonen en nabestaanden die behoefte hebben aan hulp, in een andere gemeente.

Zodra de Rijksoverheid beschikking heeft over een lijst met namen inclusief adressen, zullen (loco)burgemeesters van de woonplaatsen van de overledenen worden benaderd door het NCC.

Nadat we de lijst hebben

Goedemiddag/avond,

Ik bel u vanuit het Nationaal Crisiscentrum om te informeren dat een inwoner/inwoners van uw gemeente op de fatale vlucht van Malaysian Airlines zaten. Hun naam en woonadres in uw gemeente staat op de lijst die we hebben gekregen vanuit Buitenlandse Zaken.

De verwanten van deze overledenen worden geïnformeerd door een familierechercheur. Het kan zijn dat verwanten van deze personen in uw gemeente wonen, of juist niet.

Mogelijk heeft het overlijden van deze personen veel impact in uw gemeente. Het Nederlands Genootschap voor Burgemeesters heeft in overleg met het ons, een mail gestuurd met suggesties hoe u hiermee om kunt gaan.

... iets anders?

Bij verdere vragen:

q&a lijst van rijksoverheid.nl en mails van NGB

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Pv hoofd Communicatie/Coördinerend senior adviseur

.....
Nationaal Crisiscentrum
Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid
Ministerie van Veiligheid en Justitie
Turfmarkt 147 | 2511 DP | Den Haag
Postbus 20011 | 2500 EA | Den Haag

[redacted]
T [redacted]
M [redacted]

.....
Het Nationaal Crisiscentrum is 24/7 bereikbaar via [redacted] voor advies en ondersteuning bij crises.

.....
Op donderdagmiddag en vrijdagmiddag ben ik vrij.

Van: [redacted] = [redacted]
Verzonden: zaterdag 26 juli 2014 19:30 A
Aan: [redacted]
CC: [redacted] - BD/DRD/NCC/ECO; [redacted] - BD/DRD/NCC/ECO
Onderwerp: bericht identificatie: SPOED

Eerste slachtoffer MH17 geïdentificeerd

Vandaag is het eerste slachtoffer van de ramp met vlucht MH17 geïdentificeerd. Het gaat om een persoon met de Nederlandse nationaliteit. De familie en de burgemeester van de woonplaats van de overledene zijn hierover geïnformeerd.

Het team van meer dan 200 specialisten is druk bezig met de identificatie, maar benadrukt dat het nog maanden kan duren voordat ieder slachtoffer is geïdentificeerd. De komende tijd zal de media periodiek worden geïnformeerd over het verloop van het proces.

Graag NU PLAATSEN, BERICHT GAAT NAMELIJK NAAR ANP ZO

DANK, [redacted]

-----Oorspronkelijk bericht-----

Van: [redacted]
Verzonden: zaterdag 26 juli 2014 18:03 A
Aan: [redacted] = [redacted]
CC: [redacted] = [redacted] = [redacted]
Onderwerp: Re: [redacted]

A Hallo [redacted]

B [redacted] Twee opmerkingen.

B [redacted]
 [redacted]
 [redacted]

B [redacted]
 [redacted]
 [redacted]

A Groet, [redacted]

Verzonden vanaf mijn iPad in de buurt van Eindhoven

[redacted]
[redacted]

Beste [redacted]

Via diverse media is gevraagd om een nieuwsbrief voor de nabestaanden. Ze willen graag actief op de hoogte gehouden worden met laatste nieuws of procesinformatie. In de bijlage een voorstel voor de opzet van de nieuwsbrief. Dit voorstel is goedgekeurd door de ministeries VWS en BZ en door de Nationale Politie.

B Zouden jullie naar het voorstel willen kijken en hierop reageren. [redacted]

Met vriendelijke groet,

A [redacted]
Communicatiemedewerker

.....
Eenheid Communicatie
Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid Ministerie van Veiligheid en Justitie Postbus 16950 | 2500
BZ | Den Haag | www.nctv.nl<<http://www.nctv.nl/>> .....

A [redacted]

.....
Op maandag en woensdag niet aanwezig

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

Ministerie van Veiligheid en Justitie

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Ministry of Security and Justice

<Nieuwsbrief nabestaanden via Slachtofferhulp.docx>

C11

Van: [redacted] = [redacted]
Verzonden: woensdag 6 augustus 2014 20:57 A
Aan: [redacted] = [redacted] = [redacted]
CC: [redacted] = [redacted] = [redacted] = [redacted]
 [redacted] = [redacted] = [redacted] = [redacted]
 [redacted] = [redacted] = [redacted]
Onderwerp: concept plan nafase com en iets later op vrijdag
Bijlagen: PvA vs0.1 Communicatie Nafase MH17.docx

A Hi [redacted]

Hier het concept pvA nafase communicatie.
Door de stroomversnelling van vandaag niet voorbesproken met [redacted] A

[redacted] B

Vrijdag schuif ik later aan bij de projectgroep nafase, wij hebben als NKC om 10 uur ons ochtendoverleg. Dat gaat nu nog even voor E

Met vriendelijke groet,

[redacted] A
Pv hoofd Communicatie/Coördinerend senior adviseur

.....
Nationaal Crisiscentrum
Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid
Ministerie van Veiligheid en Justitie
 Turfmarkt 147 | 2511 DP | Den Haag
 Postbus 20011 | 2500 EA | Den Haag

A

[redacted] [redacted] [redacted]

T [redacted]
M [redacted]

[redacted]
[redacted]

.....
Het Nationaal Crisiscentrum is 24/7 bereikbaar via [redacted] [redacted] voor advies en ondersteuning bij crises.

.....
Op donderdagmiddag en vrijdagmiddag ben ik vrij.

Deelproject Communicatie Nafase MH17

Plan van aanpak, versie 0.1
6 augustus 2014

1. Doelen

- afgestemde en eenduidige communicatie vanuit de overheid met **nabestaanden** over alle elementen in de nafase (identificatie, repatriëring, nazorg, herdenking, strafrechterlijk onderzoek)
- afgestemde en eenduidige communicatie vanuit de overheid met **pers & publiek** over alle elementen in de nafase (identificatie, repatriëring, nazorg, herdenking, strafrechterlijk onderzoek)

2. Activiteiten/middelen/planning

Dit deelproject ligt in het verlengde van het werk dat het Nationaal Kernteam Crisiscommunicatie sinds 17 juli heeft uitgevoerd. Veel van onderstaande activiteiten zijn tot nog toe uitgevoerd binnen het NKC. Na afschaling van het NKC (ntb) zullen de onderstaande activiteiten naar verwachting nog 1 tot 2 jaar doorlopen, waarbij de intensiteit sterk zal afnemen na de Nationale Herdenking.

1. InformatieVerwijsCentrum (verwantenwebsite: gesloten en open deel)
  - a. Veiligheid en toegankelijkheid (*tests afgerond eind juli, monitoren bij technische updates*)
  - b. Uitbouwen Engels deel (*verwachting: eind week 33*) voor buitenlandse nabestaanden
  - c. Eindredactie/opdrachtgeverschap (*doorlopend*)
  - d. E-mailnieuwsbrief (*sinds 27 juli*)
  - e. Offerte-afhandeling crisisfase website met Impact/Arq (*augustus 2014*)
  - f. Afspraken lange termijn (*najaar 2014*)
2. Informeren en toerusten openbaar bestuur in hun nafaserol A
  - a. Bijeenkomst met burgemeesters, rol [REDACTED] en NGB (*eind augustus*)
  - b. Updates via NGB en andere kanalen (*doorlopend, sinds 18 juli*)
  - c. Informeren: CdK's en Veiligheidsregio's (*vanaf week 32*)
  - d. Beantwoorden vragen van gemeenten (*doorlopend, sinds 18 juli*)
3. Publiekscommunicatie (*doorlopend, sinds 18 juli*)
  - a. Actualiseren teksten rijksoverheid
  - b. Beantwoorden publieksvragen
4. Woordvoering over alle aspecten van de nafase (*doorlopend sinds 18 juli*)

Aandachtspunten:

  - a. samenhang woordvoering en verwanteninformatie/publiekscommunicatie borgen, ook na afschalen NKC

b. samenhang woordvoering VenJ, BZ, VWS, politie en OM borgen na afschaling NKC

3. Organisatie en raakvlakken

Deelprojectteam komt voorlopig wekelijks 1 uur bij elkaar, daarna maandelijks.

Uitvoering van 1,2 en 3 gebeurt bij NCTV/ECO, uitvoering van 4 in de verschillende departementen.
ECO coördineert afstemming.

Raakvlakken met:

- alle andere deelprojecten
- de huidige activiteiten van het NKC
- activiteiten van NGB, NVVB, Slachtofferhulp, Impact/Arq

De andere deelprojecten in de nafase leveren afgestemde teksten aan over hun onderwerp, als input voor communicatie met verwanten, gemeenten, pers & publiek.

4. Samenstelling deelprojectteam

Deelprojectleider: [REDACTED]

Projectsecretaris: [REDACTED]

Webredactie: [REDACTED]

Woordvoering: [REDACTED]

[REDACTED]

offertetraject IVC: [REDACTED]

Agendalid: OM/politie/NCC front office

5. Financiën en capaciteit

Financiële consequenties:

- kosten verwantenwebsite (ntb)
- kosten vertalingen (ntb)

Capaciteit: binnen bestaande formatie deelnemende organisaties

Van: A [redacted]
Verzonden: maandag 25 augustus 2014 16:25
Aan: [redacted] = [redacted]
CC: [redacted] = [redacted] = [redacted] = [redacted] = [redacted] = [redacted]
Onderwerp: RE: QenA's MH17 - nabestaandenbijeenkomst

A [redacted]
 B [redacted]
 A [redacted]

From: [redacted] = [redacted]
Sent: maandag 25 augustus 2014 16:24
To: [redacted]
Cc: [redacted] = [redacted] = [redacted] = [redacted] = [redacted]
Subject: RE: QenA's MH17 - nabestaandenbijeenkomst

A Beste [redacted]

A

Onze antwoorden:

Ad. 2. Er zijn tien kisten met persoonlijke bezittingen naar Nederland gevlogen. Het is moeilijk om uitspraken te doen over de hoeveelheid want er is geen sprake van één op één verhouding. Voor zover de geborgen persoonlijke bezittingen zijn te koppelen aan individuele slachtoffers, worden deze bezittingen na identificatie van het slachtoffer vrijgegeven met het lichaam van het slachtoffer. Paspoorten worden overigens aan het verkeer onttrokken en vernietigd.

Ad. 3. Het zoekgebied voor de missie bestrijkt ongeveer 60 vierkante kilometer. Voordat in het zoekgebied kon worden gewerkt, zijn scenario's uitgewerkt. Daarbij is een prioritering van de zoekgebieden vastgesteld en is het totale zoekgebied in kaart gebracht. Deze prioritering is gebaseerd op een grondige analyse door Nederlandse en Australische specialisten, waarbij alle bruikbare en beschikbare kennis, deskundigheid en middelen zijn ingezet, waaronder satellietbeelden en het Geographic Information System (GIS). De missiepartners is de toegang ontzegd voor een deel van de geprioriteerde gebieden of het was te onveilig om deze gebieden te betreden. De politie wil hoe dan ook terug naar de crashsite om het zoeken te continueren en liefst zo snel mogelijk. We willen daarbij uiteraard het gehele gebied kunnen doorzoeken, als de veiligheid het toestaat.

Groet,

A [redacted]

Van: [redacted] = [redacted]
Verzonden: maandag 25 augustus 2014 14:30
Aan: [redacted]
CC: [redacted] = [redacted] = [redacted]
Onderwerp: RE: QenA's MH17

Beste [redacted]

B

Ik kijk even naar de andere twee vragen.

Groet,

A

coördinerend juridisch adviseur

Van: [redacted]
Verzonden: maandag 25 augustus 2014 14:15
Aan: [redacted] = [redacted]
CC: [redacted] = [redacted] = [redacted]
Onderwerp: FW: QenA's MH17
Urgentie: Hoog

Beste [redacted]
Zie onderstaande vragen i.v.m. Q&A's MH17 t.b.v. MP na Nabestaandenbijeenkomst, morgen.
Kan ik deze vragen via jou bij NCTV uitzetten? De deadline is vandaag, einde middag.
Dank!
[redacted]

A

From: [redacted]
Sent: maandag 25 augustus 2014 12:05
To: [redacted]
Cc: [redacted]
Subject: FW: QenA's MH17
Importance: High

Thomas – kun jij dit bij je contacten bij de NCTV uitzetten? Zal nagaan wat deadline is maar [redacted]

B

A

From: [redacted]
Sent: maandag 25 augustus 2014 12:03
To: [redacted]
Subject: FW: QenA's MH17

A

Dag [redacted]
RVD heeft ons gevraagd om QandA op te stellen tbv MP (morgen persmoment na de nabestaanden bijeenkomst).
Groot deel konden we al met de antwoorden op Kamervraag 2 beantwoorden, [redacted]

B

[redacted] Kun jij iets (laten) dichten?

Alvast dank!

Groet,

- U heeft zelf enkele dagen na de ramp al gesproken over onbevestigde berichten dat er 282 slachtoffers waren geborgen. Wat heeft het kabinet gedaan om hierover helderheid te krijgen van de Oekraïense autoriteiten?
- Is er al meer duidelijkheid over de hoeveel geborgen persoonlijke bezittingen van de slachtoffers?
- Er zijn berichten geweest dat een groot deel van het rampgebied niet is onderzocht. Gaat dat alsnog gebeuren?

Help save paper! Do you really need to print this email?

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

Ministerie van Veiligheid en Justitie

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Ministry of Security and Justice

Help save paper! Do you really need to print this email?

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.